

[Sneum.]

ind paa en Drøftelse af de Bestemmelser, som findes i de enkelte Paragraffer, og jeg tror, at en saadan Forhandling vilde være ret frugtesløs i en større Forsamling.

Ved Forhandlingen i Gaar om de private Seminariers Forhold kom man ind paa Spørgsmaalet om Kapitaliseringen af Statstilskuddet ved Ejerskifte. Det samme Problem melder sig ogsaa for de private Realskolars Vedkommende, men jeg forstod den højtærede Ministers Udtalelser i Gaar saaledes, at han syslede med at finde en tilfredsstillende Ordning, der kunde hindre Spekulation, da han var enig i, at der burde træffes Forholdsregler mod, at noget saadant finder Sted. For de private Realskolars Vedkommende er Handel med Skolen langt hyppigere end for de private Seminarier.

Lovforslaget, som det foreligger her, opgiver Fordringen i Loven af 1902 om, at der skal ydes et kommunalt Tilskud, hvis en Skole skal modtage Statstilskud. Saa vidt jeg ved, er det et Ønske fra de private Realskolars Ledere, Ministeren her imødekommer. Om det er klogt at gaa til denne Forandring, er maaske ikke saa sikkert. Flere Kommuner giver jo, foruden det direkte aarlige Tilskud, Tilskud i Form af Begunstigelse ved Opførelse af Bygninger og paa anden Maade. Jeg synes derfor, der kunde være Grund til at undersøge dette Forhold lidt nøjere. Man har vist ikke spurgt de paagældende Kommuner om deres Stilling til dette Spørgsmaal, og det synes jeg dog der kunde være Grund til, naar man gennem mange Aar har været glad ved at modtage deres økonomiske Støtte. Jeg er ikke en Gang helt sikker paa, at de private Realskoler selv er tjente med at komme bort fra den hidtidige Ordning.

Jeg er heller ikke sikker paa, at det er heldigt at slette den Bestemmelse i Loven af 1902, der kræver Dimission i 2 Aar som Betingelse for Opnaaelse af Statstilskud. Jeg synes, at Sammenligningen med de kommunale Realskoler og Gymnasier halter ikke saa lidt. Der er Forskel paa, om det er en privat Mand, der opretter en Realskole, eller det er en Kommune. Garantien er nu alligevel i det sidste Tilfælde langt bedre.

Vi maa derfor fra vor Side fraraade at vedtage det foreliggende Lovforslag. Vi mener, at Tiden aldeles ikke er til at lovgive paa den Maade. Efter det, jeg lige har sagt, vil man forstaa, at vi maa gaa imod Lovforslaget, og efter den Forelæggelsestale, som Ministeren holdt, kan jeg, sként han naturligvis endte med at anbefale Lovforslaget

til Tingets Velvillie, heller ikke se rettere end, at Lovforslaget maa vække Betænkeligheder indenfor Venstres egne Rækker.

Vesterager: Det fremgaar af de Oplysninger, vi har, dels i Bemærkningerne, dels gennem den højtærede Undervisningsministers Udtalelser, at Lovforslaget fremkommer efter indtrængende Ønske fra vedkommende Skoler, og man kan saa godt forstaa, at baade Skolernes Ledere og Lærere ønsker en Ordning, der kan skabe mere Trykthed overfor Fremtiden. Det er et stort Antal Skoler, som vi her staar overfor, og det er Skoler, som vi fra mit Partis Side tillægger ret stor Betydning, og vi maa derfor ønske en Ordning, som kan bidrage til at gøre Realskolen til en god Skole.

Denne Skoleform har sine Vanskeligheder, og det er ikke saa sjældent, at der øves Kritik mod Realskolerne, maaske mest imod deres Underskoler. Det skal jeg nu ikke opholde mig saa meget ved, da det er en ren og skær Tilskudslov, det drejer sig om, men Kritikken er nu altsaa kommet frem overfor disse Skoler. Jeg tror dog, man her maa tage Hensyn til, at Realskolerne har en dobbelt Opgave, nemlig for det første at give Eleverne en Almendannelse og dernæst at uddanne unge Mennesker til at gaa ind i Etaterne, i Handelen og lignende Stillinger. Det er derfor min fulde Overbevisning, at vort Samfund ikke kan undvære disse Skoler, og det gælder om, at de faar Støtte til at løse deres Opgave saa godt som muligt, det er Samfundet bedst tjent med.

Jeg kan straks sige, at mit Parti er villigt til at gaa ind i en loyal Forhandling om det Forslag, som nu ligger paa Folketingets Bord, for at søge at faa det gennemført i en Skikkelse, som er tilfredsstillende for Skolerne og tillige af en saadan Beskaffenhed, at Samfundet kan være tjent med at give det Tilskud, som forlanges. Jeg er klar over, at den Kritik, der fra visse Sider er rettet mod Lovforslaget, kan have nogen Berettigelse, thi Tilskudsreglerne er ikke synderlig enkle og klare, mer *nogen* Oversigt kan man dog nok danne sig, selv om man kan ønske, at der i Udvalget maa kunne fremkomme enkelte yderligere Oplysninger.

Hvad Lærerlønningerne angaar, har det Betydning, at Lærerne lønes saaledes, at man kan holde paa dem; det er af meget stor Betydning for en Skole at kunne holde paa en dygtig Lærer, og det er i det hele taget uheldigt for en Skole at skifte Lærer